

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se omenijo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovensko vprašanje.

Iz Gorice 8. julija. [Izv. dop.]

Slovensko vprašanje? — I kedar pa je to nastalo? — Dan denes je toliko vprašanj, da bi si človek na njih lahko tisočkrat vrnil in rebra polomil: nekatera so stara, stara stoletja, druga pa nova. Slovensko vprašanje spada k prvim: če prav nij imelo tega imena, živelo je vendar-le in rodilo se ob razpadu slavjanskega veliko-moravskega kraljestva. Živel je — pravim — stoletja, in v zdanjem veku se je zopet prikazalo na površje. Prav kratko je, iz štirih besedij obstoječ: Kaj bode sè Slovenci?

Kamor koli naj se rodoljub obrne, povsodi mu rade doné na uho pesimistične besede: „Za Slovence nij rešitve, izgubljeni so, potopiti se morajo v germanskem in italijanskem morji!“ Žalostne besede res, ali imajo pogojno nekaj istine za podlogo. Vendar še je čas, malo ga je sicer, ali vendar si utegnemo tudi v tem času pomagati, da nam ne bode v kakaj bodočnosti treba lizati rok prevzetnej Germaniji in oholej Italiji. Kako neki si pomagati? O tem so razširjene različne misli: zadnji čas je vse nadkrila ideja, naj Slovenci sprejmo hrvatski jezik za književni. Ta ideja nij nova; rodila se je že za Preširna. Njen oče je znani Ljudevit Gaj in njen prorok po Sloveniji Stanko Vraz.

Znano je iz slovenskega slovstva, kako krepko in vstrpno se je upiral tej ideji Preširen. On je dobro poznal stanje slovenskega naroda, pogledal mu je v njegovo osrčje, videl njegove skeleče rane bolj, kakor vsi Slovenci, kar jih je živelo tačas. „Zakaj se je neki upiral Preširen tako krasnej Gajevej ideji?“ bode kedo vprašal. Naš pesnik je pogledal tudi malo v bodočnost, in vedoč, kako naš rod

vse tuje rad posnema, še kar mu prihaja od njegovih sovražnikov, pomislil je, kaj bi postalo iz slovenskega naroda, ako bi se upeljala Gajeva ideja. Vedel je, da od literature, nastale iz Gajeve iliršine, ne bi narod imel nikake koristi, ker bi knjig, v tem jeziku pisanih, rad ne čital, da bi se narod še bolj polenil in zamrl Slovanstvu; da celo, da bi se Slovenci, najprvo oni na mejah, vrgli v naročje Nemcem in Italijanom.

Ta ideja torej, da se Slovincem kar usili hrvatski jezik, nij zdrava. Le naj začno slovenske novine samo tako pisati, kakor je nekdo iz Hrvatske nedavno v „Slovenskem Narodu“ pokazal in videle bodo, je-li jim bode možno, z dohodli svojimi samo papir, ki ga za liste porabijo, plačevati, kaj pa še tiskarne stroške! Le naj izda družba Mohorjeva eno leto svoje knjige v hrvatskem jeziku in naj doda vsakej še tako popolen slovar, videla bode, da bode število udov jako rapidno, v geometričnih progresijah z kvocijentem $\frac{1}{2}$ n. pr. padalo.

Teh črtic pisatelj nij sovražnik tej ideji; po njegovej misli bi se moralo poprej le nekaj važnega zgoditi, kar jedino utegne Slovence rešiti in to je: 1. politično združenje vseh slovanskih dežel in 2. politično združenje združene Slovenije s Hrvatsko. Še le tedaj, kadar se to zgodi smemo upati, da je Slovanstvo rešeno, trditi smemo, da se bode hrvatski jezik tudi po Slovenskem razširjal, da bo gospodoval po šolah, uradih in drugod. Le tako bode vezal Slovence s Hrvati, vezal z vezjo sloge in slovanske vzajemnosti. Tako bode mogoče, da postane Slovenec Slovinac, da ostane Slovan. Da se pa to politično združenje doseže, treba ne le Slovincem v to delati, nego tudi Hrvatom. Tudi jaz kličem s poljskim pe-

snikom obema narodoma, hrvatskemu in slovenskemu, na vse Slovence obrneno kitico naproti:

„Wspólnego rodu nie zabaczajcie
Wzajem sie bratnia dłonia wspierajcie,
Jednego ojca dzieci, jedno miejcie prawa
Cnota waszym żywiołem, a rzemiosłem sława!“
V to božja pomoć! K—n.

Srbski prestolni govor.

Srbskeje narodnej skupščini se je 8. julija bral prestolni govor kneza Milana, ki v izpisku pravi, da je bila druga srbska vojska zoper Turke potrebna zaradi osvobojenja srbskih bratov in zaradi neodvisnosti Srbije. Knez se zahvaljuje narodu in narodnej vojski za požrtvovalnost in sijajna orožna dela, naglašja potem vzetje Niša in prenehanje vojne zaradi premirja in dosežene neodvisnosti in poveljanja Srbije. Prestolni govor dalje omenja, da sta bila dva srbska zastopnika na kongresu v Berlin poslana, da pospešujeta interese Srbije, in pričakuje za trdno od kongresa, da bode potrdil neodvisnost Srbije in pridruženje onih srbskih delov zemlje, kjer Srbi že več stoletij žele zedinjenje sè Srbijo. Prestolni govor izreka upanje, da so vladarji krščanskih velevlavstij toliko dobrohotni in njih pooblaščenca toliko pravični, da se bodo tudi za druge srbske dežele, katere se ne bodo sè Srbijo združile, boljše razmere ustvarile, da se bode njih narodni in družbinski razvoj pospeševal. — Neodvisna in povéčana Srbija, v miru okrepečana, bode v najnaravnejših in najsrečnejših razmerah živela, in srbski narod bode na polji trgovine in gospodarstva svoje moči razvijal.

Ker je pričakovati definitivne rešitve mejnarodnih razmer, ukazuje politična modrost in patrijotična dolžnost dela skupščine omejiti le na to, kar je nujno potreba, ker ima skup-

Listek.

K slovesu.

Tu mi leži ljubo domovje; še par dnij te gledam zelen gaj, še jeden pogled ti podajem „klasje, rumeno valovje, kadar te žarki zlate“ in še jedenkrat grem mimo tebe ljub mi moj hribček, kjer se ovijaš trtica, noseča letos obilo grozdja, in še jedenkrat stojim mej vratmi hišice, gledam doli po plodonosnem polji in še jedenkrat te vidim, ko posiješ solnce doli na ljubko, zvesto mi lice moje žene, še jedenkrat zlatiš lasce mojega deteta in potem krvavo hodiš v zaton! Ah, — z Bogom ve lepe gorice, vi zeleni gaji, z Bogom moj angelj, iti moram!

In mirna soba, kjer so mi na polici in mizi ljubeznjivi prijatelji, kjer sem mirne boje vodil z uma mečem, ve praznične ure bratov-

ske ljubezni, dijaško življenje, bodi mi zdravo, ostavljam te, in prijazni kraj, kjer sem mlad mož prve boje vodil, stoječ sam v resnem boji za biti ali ne biti. Prijateljski mi ljudje, — srečni ostanite; zamenjam puško s peresom, in Bog zna, kam me vodi pot!

Ah bodočnost, lepa bodočnost, ki si me tolažila v revnih urah tam na prsih „almae matris“, svitla mi mavrica boljše prihodnosti, vi lepi ideali mladeničevi, mladega moža, — nij vas, bojite se dneva, ki z ideali ničesa nema opraviti! — Bodi mirno srce, še jedenkrat ljubo dekle mi odpri prav prijazno svoje oči, še jedenkrat: „stisni z mehkiimi rokami, še jedenkrat me na srce“ in z Bogom ljubče, hrani lepo kar sem pletel, kar sem sanjal pri tebi, varno hrani vse, — pridem nazaj in vzajem jih te sanje iz tvojih čistih rok! Zdravstvuj mi, zdravstvuj srce zlato!

Kedo bi naših rezervistov ne bil rad po

pesni: „brezsrčen bodi, čuteče srce je ubog, dar na nemirnej zemlji!“ Pa ne more. Mlado življenje je, in še ga nij ovenela življenja resnoba. Ali ko ta pride, z vso močjo vstaje vse idealno življenje mladega človeka, in pot raševino, kakor boljšim suknom, vstaja čut, kakor če bi človek stal na grobu svojih upov! Tu dobiva vse malenkostno, kakor višje v očeh tacega človeka lepšo barvo, in ubog kmetski fant in šolan človek sta na istem stalu: mokrim očesom jemljeta slovo od domačije. —

V vojake mora, ali bode vojska ali ne, to je vse jedno. Od ljubega doma hodi v neznan, daljen svet, in to je dosti. Svet je ta bol, ki se človeka polasti, in prav podla duša mora biti, ki nema sočutja s takimi ljudmi.

Tu prihajajo od vseh strani v mesto. Najslabše krilo vzeli so soboj, in prav tiho hodijo v vojašnice, mirni so, na dom mislijo in ne vedo kam in kako potem. — In po noči

ština novi budget narediti, mej vojsko izdane postave potrditi, o postavi za invalide posvetovati se v reorganizacijo stoječe vojske, potrebno zaradi povečanja Srbije privoliti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. julija

Kedaj pojdemo v *Bosno*? Oficijozna „Agr. Ztg.“ poroča, da je 19. dan tega meseca odločen, da prestopi naša vojska bosensko mejo. Sicer je pa vsa stvar tako čudna, da menda nihče nič pozitivnega ne ve. Nekaj bo, ali kaj in kako, to odvisi od raznih slučajev in sklepov. Več o tem govoriti nam tiskovna svoboda ne dopušča. To je križ.

Predsednik cislejtanskega državnega zbora, dr. **Reichbauer**, je dobil dostojanstvo skrivnega svetovalca.

Tudi češki „Narodni Listy“ v svojem članku od nedelje odobravajo nasvet naj bi se avstrijski slovanski politični vodje sešli v konferenco.

Na Češkem so bile te dni volitve v trgovinsko zbornico. Nemci so zmagali v trgovinskem in rudarskem odseku, le v obrtniškem so Čehi zmagali.

Hrvatski sabor se je 9. t. m. sešel. V prvi seji nij bilo nič važnega. Samo Kuljević je v drugič uže interpeliral, kako je to, da se magjarski jezik v nekatere hrvatske urade sili. — Pravijo da hote Hrvatje energično izjavo glede cilja in namena okupacije Bosne iz sabora od sebe dati. Bomo videli če bo res kaj. Od tega oportunskega zbora ne pričakujemo energije. Magjari vpijejo, da mora okupacija imeti protislovanski cilj, a Slovan Hrvat molči na vse to?

Vnanje države.

Na **kongresu** je bilo dalje ukreneno, da je ladijeplovje po Dunavu od Železnih vrat navzdol slobodno. Vojne ladije, razen malih policijskih, ne smejo v Dunav.

V seji 9. julija se je govorilo o mejah pri Batumu prav na drobno in na zadnje doseglo sporazumljenje.

V soboto bode velik obed kongresnim delegirancem na čast. V soboto se uže upa konec in podpisanje protokola.

Glede tega, da bi Rusija morala Batum raztrdnjaviti, nij se na kongresu nič govorilo.

Glede Dardanel je vse ostalo tako, kakor pred vojsko.

Mej turškimi in angleškimi zastopniki na kongresu se vsak dan obravnava zaradi naše okupacije Bosne. Porta hoče, da bi sama vladala mošejsko premoženje, in da bi ona imela civilno upravo. Tega Avstrija ne more privoliti.

Poseben oficijalen telegram od 9. t. m. nekako čudno skrivnostno poroča: „V včerajšnji kongresni seji se je pokazalo prepričanje o potrebnosti, da se Rusije

interesi in njeno položje kot vele-vlast ter njeno požrtvovanje v zadnji vojski v poštev jemati imajo.“ — Da, za Boga, ali nijso vsi pametni ljudje v Berlinu uže danjaj tega prepričanja imeli? To je vendar čudno.

Iz **Belgrada** se javlja, da je prišel ruski polkovnik Verigin iz Carigrada h knezu Milanu v Niš in mu prinesel lastnoročno pismo carja Aleksandra II. a zraven orden sv. Jurja ter več družih ordnov poveljnikom srbske vojske, katera imajo biti znamenje bratstva srbske in ruske vojske.

Iz **Carigrada** se javlja da se po 24. t. m. 15.000 mož pošlje še na otok Kreta, katera torej mislijo Turki braniti.

Na **Francoskem** so bile zadnje nedeljo zopet nekatere volitve namesto onih re-akcionarnih poslancev v zbornico, kateri nijso bili potrjeni kot poslanci, ker jih je Fourtouvova vlada kandidirala in z vladnim pritiskom v zbornico spravila. Reakcionarci so skoraj povsod propali, ker voljenih je bilo šestnajst republikancev, trije bonapartisti in le jeden legitimist. Dve volitvi pa imajo še enkrat vršiti se, a gotovo je, da bosta voljena dva republikanca. Konservativci so — pravi telegram — vsled tega močno poparjeni, in so res lahko, ker ta zopetna sijajna zmaga republikanstva v teh volitvah kaže, da bodo tudi toletne volitve v senat, ki se imajo kmalu vršiti in ki odločujejo republikansko večino, izpale republikansko.

Dopisi.

Iz **Maribora** 9. julija. [Izv. dop.]

Znano je, da je vsled naredbe našega mestnega župana, kot političnega glavarja, naša mariborska slovanska čitalnica, jedna najstarejših na Slovenskem, (da si v zadnjih letih ne baš jedna najpridnejših, kar je zasluga naše mlačnosti), „razpuščena“, to je, njeno razpuščenje je pri štajerske c. kr. namestniji v Gradci vsled Slomšekove slavnosti predloženo. Da si je uže dovolj časa minilo, da bi bili kak odlok mogli dobiti, vendar ga do denes še nij. Iz tega sodimo, da smemo menda sklepati, da se je g. M. Reiser več kot prenaglil. Ravno tako še na rekurz zoper prepoved obhajanja Slomšekove slavnosti odgovora nijsmo dobili.

Tudi v našem mestu je zdaj vojakov kakor prej nobenkrat, vsled mobilizacije. Vem, da o tem detaljev ne smete poročati zaradi vašega državnega konfiskatorja, zato vam jih ne pišem. Le toliko menda je dovoljeno omeniti, da pri nas zaradi mnogih dohajajočih vojakov nij hrupa in trusa, kakor prej v časi, ker straže uže na kolodvoru in na raznih potih v mesto dohajajoče rezerviste precej sprejmo in peljejo v kasarne, od koder se ne

gori v vaših goricah vam bode sladka vinska kapljica hladila in celila otožno oprsje, in prijazno te bode moža stisnola zvesta žena na veselo srce in ljubo ti bode zadonelo iz detetovih ust: ate, ate! —

Doli mej južne, uboge naše brate boste hodili, našli boste revo, v nebo vpijočo revo; — odprite tedaj mehka, na dom svoj misleča srca tej revi, in glejte z bratovskim očesom v solzno, močno solzno oko uboge te raje, in zapustite tem ljudem prijazen spomin, ki vas bode videl brate in ne trde vojake.

Vi Slovenci bodite prijazni z ubogim ljudstvom in prinesiti domov zavest, da tem sirotam nijste nič hudega storili, če nij ravno moralo se zgoditi! —

Tedaj rojaci, z Bogom, srečni!

S—c.

izpusti vsak. (Kritiko dopisnikovo o tem in podobnem smo tu izbrisali iz ozirā na kofiskacijsko verjetnost. Ur.)

Iz **Cerknice** na Notranjskem 9. jul.

[Izv. dopis.] Zopet je zadela pri nas vas Jezero, poleg znamenitega cerkniškega jezera, velika nesreča. Dne 8. t. m. zjutraj naznanil nam je zvon, da gori. Kmalu potem se zasliši glas: Na jezeru gori! In v resnici, velik ogenj uničil je v kratkem času 13 poslopij. Hvalevredno obnašali so se vrle Cerkljanke in vrli Cerkljanje, kateri so prihiteli z brizgljami in drugimi posodami na pomoč, ter ubranili, da se ogenj nij še bolj razširil. Posebno so se odlikovali, ter sami delovali in ljudi k delu izpodbujali g. župan Kráševec, naš priljubljeni kaplan g. Miha Koželj in občinski sluga Obreza. Slava jim zatorej! — V tej vasi je v minolih 13 letih sedaj uže četrto-krat gorelo. Škode je okolo 6000 gold. Pogorelci so bili vsi zavarovani razen jednega. Na kak način je ogenj nastal, to nij znano. D.

Iz **Trsta** 9. julija [Izv. dopis.] Naši lahoni si zidajo politične gradove v oblake. vedno na skrivnem rujejo, da bi iz tega rovanja vzraslo kaj za obljubljeno deželo Italijo. Do zdaj je njih up zastonj bil, tudi kongres jim nij nič dal. Ako bi pa diplomacija res tudi svoje opletke tako nesrečno izvršila in bi kedaj res Lahi svoj cilj dosegli — namreč oni zahtevajo naš Trst z našo Istrijo do gore Učke, — vendar ne bi bil obstanek laškega posestva, na obali Adrije še gotov, kakor krutega Turka prognali bi mi Slovani Laha z srdjo od kodar je prišel, in dokler je naša slovanska rodovina tako ogromna, nij se bati, in se nečemo bati, da bode naše kraje požrl laški dežel lakomni moloh.

Rojanska čitalnica, katera je velik trn lahomom v peti, praznovala bode v nedeljo 14. t. m. svojo desetletnico. Kakor se čuje, delajo se priprave uže, da bode desetletnica sijajna. Ta trdnjavica tržaške okolice je lahomom Plevna, ki se drži in neče pasti. Nobena čitalnica nema take zgodovine, ko ravno rojanska, kajti od Lahov streljalo se je z revolverji na njo, po sreči nij bil nobeden ud čitalnice ranjen, pač pa zastava še priča o laški krogli. Rojanska čitalnica torej je takrat vzbudila slovensko okolico iz narodnega spanja, da je zdaj vedno v narodnem gibanju izgledna. Tržaški Slovenci se bodedo gorko spomnili časa, ko je prvi predsednik čitalnice v Rojanu, nepozabljivi g. J. Zor, ki mora zdaj nekje v tujini bivati, krepko nastopil pot dramljenja slovenskih okoličanov. V spomin si bode sleherni okoličan ta ta dan pozval, kateri je bil napaden od lahonov. Ali upa poln bode vskliknol tudi tržaške okolici, objetej od pohlepnega laškega življa, zasijalo bode boljše soluce. Stražimo krepko slovensko Adrijo in ne dajmo je drugim v last!

Slovesnost obeta po programu prav živahna biti in pričakuje se obilo gostov od blizu in dalječ.

Od **Save** 8. julija [Izv. dop.] (Skrb narodne hrvatske vlade za pospeh šolstva in omike.) Jako nas Slovence veseli, da se v oziru narodnosti Hrvatom dobro godi; da narodna vlada v Zagrebu v svojej neodvisnosti tako lepo skrbi za napredek pri šolstvu, kar se posebno iz sledečega vidi. Ker snujejo hrvatski učitelji letos privatno učiteljsko skupščino v Oseku, zato se bodo na povelje vladino letos uradne učiteljske konference v

se spravljajo v vagone, in v tihej noči jih odpelje hla-pon ven iz ljube domačije. Joj, veliko je potrtih prs ta čas. In zaradi tega možje, ki imate zapovedovati takim ljudem, pogledajte to uro na obličja teh vojakov in berite nauk iz njih: ljudje so, ki še več doma, neko stran puške žive; mladi ljudje, kojim se je svitala jasno bodočnost in kojim je klic na orožje pregnal to jutranjo zarjo življenja! Ubožen kmet, ali učeni človek, — oči jima so solzne, — ravnajte lepo z njimi, državljani so, katerim gre prvo mesto v državi, cvet naše družbe, najboljši ljud, bodite jim človekoljubni prijatelji!

In vi rojaci, ki ste zamenjali motiko in pero s puško in sabljo, bodite prav srčno pozdravljeni, zdravi ostanite in vrnite se krepki in polnoštevilni nazaj! Lepa naša slovenska domovina vas bode sprejela s polno kašto, in

posameznih okrajih opustile. Da se pa morejo učitelji tega zasebnega zbora tudi udeležiti, nalaga vlada svojim podložnim uradom, naj učiteljem daje odškodnine za to udeležitev enako, kakor da bi bili pri uradnej skupščini navzočni. — Hrvatska vlada priporoča na dalje učiteljem in školskim gospodskam, naj se šole pridružijo k društvu sv. Jeronima, katero je enako našej družbi sv. Mohora; na dalje spodbuja učitelje na oskrbovanje školskih vrtov s tem, da njim čisti dohodek od njih pripušča, kar je menda pri nas le malo kje. Narodna vlada na Hrvatskem priporočuje tudi učiteljem in šolam skoro vse novo izišle knjige. Oh, ko bi pri nas tudi tako bilo!

Da pa je vse to istina, naj „Slov. Nar.“ temu v dokaz ponatisne dotične naredbe hrvatske vlade.

Glasé se tako-le: 1. Pošto će se dozvolom kr. z. vlade nastajućih velikih jesenskih školskih praznika u gradu Osijeku obdržavati treća obća skupština hrvatskih učitelja, obnašao je kr. zemaljsko-vladni odjel odrediti, da se toga radi neimaju ove godine držati podžupanijski učiteljski sastanci, koji su propisani § om 96. školskoga zakona.

Dozvolivši tako, da na mjesto istih sastanaka stupi za ovu godinu nekim načinom rečena obća skupština hrvatskih učitelja, poziva podjedno kr. zemaljsko-vladni odjel sve kr. podžupanijske oblasti i gradska poglavarstva, neka odrede, da se onim učiteljem, koji bi želili učestvovati kod obće skupštine hrvatskih učitelja u Osijeku, podvoz onim iznosom, koji bi ih išao do mjesta, u kojem se je obdržavao posljednji podžupanijski učiteljski sastanak, odšteti i k tomu dnevnicu za vrijeme putovanja i tri dana boravljenja u Osijeku izplate iznosom ustanovljenim u §. 10. naredbe od 14. travnja 1876. br. 1693.

2. Pod pokroviteljstvom nadbiskupa zagrebačkoga postoji u Zagrebu od god. 1868 društvo sv. Jeronima, koje se bavi izdavanjem knjiga zabavno-poučnoga sadržaja, namijenjenih obćenitoj prosvjeti pučkoj.

Kr. zem. vlada, odjel za bogoštovje i nastavu, želeć, da se prosvjeta pučka zabavno-poučnim knjigami, pisanimi dobrim duhom prema potrebi i umnomu dohvatu puka, što većma širi, nalazi pristup u isto društvo preporučiti svim pučkim učiteljem i učionam, knjige pako društvom izdane za nagrade učnikom istih učiona.

Uvjeti pristupa u društvo jesu: Utemeljitelj plati 50 for., član prvoga reda 20 for., član drugoga reda 10 for., a član trećega reda 5 for., koja se svota može položiti i u 10-mjesečnih obroka po 50 novč. jedan put za svagda; moralne pako osobe, kao obćine, učione itd. plate dvostruko. Prama tomu je i korist: Osnovatelj i član I. reda dobiva po 4, član II. reda po 2, i član III. reda po 1 komad od svake knjige društvom izdane.

3. Naredbom od 14. sieč. t. g. upozorene su sve školske oblasti na knjižnicu pod naslovom „Školski vrt“, koju je napisao dr. Erasmio Schwab, a s njemačkoga preveo Franjo Klaić.

Pomenuta knjižica namijenjena je pučkim učionam Hrvatske i Slavonije, ter je već u tu svrhu za mnoge škole i nabivaljena i sada stoji do pučkih učitelja, da po naputku pomenute knjige urede šolske vrte i da tim zadovolje ustanovi §. 38. školskoga zakona.

Po načelu, izraženu u trećoj stavci na str. 41. pomenute knjižice imala bi polovica čistoga

prihoda iz školskih vrta teći učitelju, a druga polovica u obćinsku blagajnu, ter bi se ova potonja imala upotrebljavati za uzdržanje in usavršivanje vrta kao i za nabavu učila školskih.

Pogledom ipak na trud, koji će ponajviše učitelji imat ulagati u školske vrte, određuje kr. zemaljsko-vladni odjel po predlogu zemaljskoga školsk. odbora, da se sav čisti prihod od školskih vrta pripusti učiteljem pod uvjetom, da školske vrte nerabe u svoje, već u školske svrhe i da medju obćinare porazdielje što veći broj oplemenjenih voćaka in trsa.

O svem kolikom rukovanju sa školskim vrtom imaju obćinski školski odbori nadzor voditi i svake godine svoja izvješća kr. školskim nadzorništvo podnašati.

4. Knjižara H. Luster u Senju izdala je u svojoj nakladi knjigu: „Zabava i pouka za našu mladež“, što ju je napisao Mijat Stojanović, školski nadzornik ličko-otočkoga okružja.

Pošto je vještačka ocjena ob ovoj knjizi povoljna, to kr. zemaljsko-vladni odjel za bogoštovje i nastavu nalazi po predlogu kr. zemaljskoga školskoga odbora preporučiti ju za nagradnu knjigu u pučkim školah.

5. Knjižara Mučnjaka i Senfblebena u Zagrebu izdala je o svom trošku dvie sbirke zabavno-poučnih pjesama i pripovesti i to: „Potočnice“ od Jos. Ljud. Varjačića i „Djetinji vrtić“ sv. II. od Ljudevita Tomšića.

Obie ove knjižice nalazi kr. zam. vlada, odjel za bogoštovje i nastavu, preporučiti svim pučkim školam za nagrade učnikom istih učiona.

6. Knjižicu pod naslovom: „Nauka ob udvornosti i pristojnosti za mladež svakoga stališa i zvanja“, koju je s njemačkoga preveo Josip Gall, učitelj više djevojačke učione zagrebačke, a izdala knjižara Lavoslava Hartmana u Zagrebu, nalazi kr. zam. vlada, odjel za bogoštovje i nastavu, preporučiti za nagrade zrelijim učnikom srednjih učilišta, preparandija i građanskih učiona.

Domaće stvari.

— (Denes popoldne) ob polu sedmih je v čitalnici obćni zbor dramatičnoga društva, na kar gg. ude opozorujemo.

— (Podiranje.) Novakovo hišo poleg kazine in čitalnice, ki je ožila Šelenburgove ulice, začeli so te dni podirati. Ali predno se ne podere še Lukmanova hiša nasproti pošte, ki tudi kazi to lepo ulico, ne bode bolje.

— (Čitalnica v Bizoviku.) napravi v nedeljo 14. julija društveno veselico s programom: 1. Pozdrav načelnika. 2. Godba. 3. Petje. 4. Deklamacija govori gosp. L. H. 5. Godba. 6. Petje. 7. Govor gospoda J. G. 8. Godba in ples. Začetek ob 3. uri popoldne. Ako bi bilo vreme neugodno, se vrši veselica nedeljo pozneje. K tej veselici vabi vse svoje častite ude, kakor tudi vse rodoljube, prijazno odbor.

— (Mlad junak.) Iz Škofje Loke se nam piše: Dne 6. t. m. sta šli dve mali po tri leta stari dekletci z deklo, katera je šla prat, do vode. Ko peroča dekla nij mogla paziti, zavrtiti se nekaj mali dekletci in obe padeti v vodo pod mostom pri Lovrencem malinu in pod vodo izgineta. To je videl trinajst let stari Janez Košir, sin Lorencev, iz malina, hitro pritekel na vodo, skočil notri in jedno dekletce še za nožico uhvatil iz vode in na suho izvlekel; mej tem je bila voda drugo

uže naprej zanesla, ali Janezek je imel še korajžo, vrgel je urno škorne in vrhovno obleko, od sebe, skočil v vodo za detetom, in dekletce — sicer uže potopljeno in omedleno, pa še živo — na onkraj mosta pod Hafnerjevo mescnico privlekel. Fant je vreden pohvale.

— (Žalosten dogodek.) Iz Blok v loškem okraji se oficijalno poroča sledeče: Zadnjo nedeljo so imeli tamošnji žandarji povelje, paziti na novosklicane vojake rezerviste ki bi morali k svojim polkom v Ljubljano otiti. Žandarjem se pa dva v vojsko poklicana rezervista upreta, ter na njihovo zahtevanje nečeta oditi na Rakek, in potem v Ljubljano. Žandarji so ju hoteli v gostilni Franceta Modica zvezati in odpeljati s silo, a fanta se nijsta dala ukleniti. Obama rezervistoma so pomagali tudi krčmar Franc Modic iz Blok, in oče ter brat jednega rezervista. Pri tem, ko so se bili vsi ti s žandarji sprijeli, sunil je jeden žandarjev rezervista Antona Modica tako nesrečno z bajonetom, da je čez dve uri umrl. Tudi posestnika Franc Lah in Franc Modic sta teško ranjena. Drug rezervist je le malo ranjen, ter so ga okrajnej sodnji v Ložu izročili. Preiskavanje bode natančneje dokazalo.

— (Rojanska čitalnica) napravi dne 14. julija besedo v spomin svoje 10letne ustanovitve. Program je: 1. Prvosednikov govor. 2. Narodni venec; zbor. 3. Deklamacija: Orjačka igrača. 4. Nočni stražar; zbor. 5. Zgubljeni sin; deklamacija. 6. Banovci; zbor. 7. „Zakonske nadloge“; igra. 8. Jadransko morje; zbor. 9. Društvena zabava pod milim nebom, umeteljni ognji, govori raznih gospodov, godba. Sodelovali bodo barkovljanski pevci pod vodstvom pevovodja g. S. Bartlja. Začetek je ob 6 uri, bodi si jasno ali oblačno. Odbor.

— (Strela) je udarila v cerkev sv. Roka v Regerčej vasi pri Novem mestu vsled česar je cerkev začela goreti; ogenj je bil sicer pogasjen, ali orglje in oltarji so bili poškodovani.

— (Mej Ptujim in Marborom) predlaga ptujsk nemšk tednik zidanje nove direktne železnice, ki bi bila le tri milje dolga ko bi se naravnost izpeljala. Zdaj čez Račje, kjer je nezdrav močviren kraj, je hoda pet milj. Vse lepo. Samo ne vemo, kje bi se denar za to dobil.

— (Politika naših nemškutarjev v svojej čistoti.) Graška „Tagespost“ poroča sledeče: „Josip Neugebauer, deželne sodnije konceptni adjunkt, kateremu so dali váruha, ker je znorel ali zblaznil, vložil je pri dunajskej sodnji prošnjo, naj mu váruha odvezemó, ter je svojo prošnjo tako-le podprl: prosilec je z Bogom in Mohamedom neposredno v zvezi, ter mora uboge advokate le pomilovati. S prorokom Mohamedom je sklenil uže pogodbo, da bodo vsi kristijani k turškej islamskej veri pristopili, ker je jedino le ta vera prava in naravna. Avstrijska vojska, katera ravno zdaj hoče zasesti Bosno, pripravlja le bivališča kristijanom na iztoku. V Evropi človek uže ne more prebiti, ker po natančnem računu pride na 22 1/2 mož le jedna ženska, kar razvijanju človeštva močno škoduje. Rusija mora kar ven iz Evrope, in da se bodo narodi primerno razseljevali, ukazal sem ministertvu za to skrbeti.“ — To je „in nuce“ politika „Laib. Tagblatt“ in nove „Presse“, če se domislamo, kaj so ti listi zadnje dve leti pisali.

* (Gimnazije v Avstriji.) Prošlega leta bilo je v Avstriji 91 javnih gimnazij, od katerih je imelo 13 po 4 razrede. Največ gimnazijev ima Češka, in to 22, potem Galicija 17, Moravska 10, dolnja Avstrija 9; po jedno gimnazijo ima Solnogradska in Goriska; na vseh teh zavodih bilo je 1786 učiteljev, 428 duhovnega, in 1358 svetnega stanu. Dijakov bilo je 26.328, od katerih 580 privatnih. Podpora od 209.431 gld. uživalo je 1782 dijakov. Realnih gimnazij je bilo prošlega leta 60 z 970 učiteljev (128 duhovnov, in 742 svetnjakov). Dijakov bilo je na teh realnih gimnazijah 12.230 12.114 javnih in 116 privatnih. Na obojih gimnazijah se je k izpitem zrelosti oglasilo 2077 dijakov, od katerih je skušnjod ostalo 1890, 208 pa ne. Od dijakov z izpitem posvetilo se je duhovskemu stanu 17%, pravnemu 43%, zdravniškemu 12%, modroslovskemu 20% in 1% tehniki.

* (Umor in samoumor.) Iz Pakraca na Hrvaškem se piše tukajšnjemu listu, da je 2. t. m. nek tamošnji trgovec svojej ženi, s katero je v prepiru živel, prerezal vrat s kuhinjskim nožem do hrbtenice. Potem vstopi se mirno k oknu, zapali si jedno cigareto, in ko zdravren spi je maselje slivovke, mirno na bje pištolo z vodo, ter se sebe v usta do mrtvega ustrelil.

* (Boj s cigani.) Neko cigansko druhal zasledovali so uže več časa, a nij se posrečilo jih doseči. 29. m. m. zasledil je pa cigane nek žandar v gozdu pri Pribislavu, ter jih je hotel v zapor odgnati, a ti se mu nijso takoj udali. Zandar jim je žugal, da bode strelil, a z odgovorom: „saj še puške nabite nemaš“, planili so cigane nanj. Zdaj se pa tudi žandar nij več premišljal, ter ustrelil jednega cigana. Ko so videli drugi svojega tovariša mrtvega, udali so se.

* (Boj z noži.) Iz Rima se poroča o boji mej nekim tesarjem in jednim pastirjem. Oba sta si bila prej izvrstna prijatelja, a nenkrat sta postala si zaradi neke male stvari dosmrtna sovražnika, ter sta si z umorom žugala, ako se kedaj srečata. Od tega časa nosila sta vsak svoj nož soboj. 2. t. m. srečata se na trgu „della pigna“ in kakor dve zveri planeta z noži v roci jeden na drugega. Kmalu se zgrudi tesar, smrtno zadet, na tla, a pastirja, ki nij bil nevarno ranjen, prijeli so.

Poslano.

Iz Notranjskega 9. jul. [Izv. dop.]
Mej nami imamo nekatere osebe ali gospe, ki se sami prištevajo mej najbolj izobražene ter „inteligentne“ ljudi. Na prvi mah ko se s temi seznani in govori, v istini misliti se mora da nijso ravno puhle glave, ter sodeč jih po prilizenim govorjenji in preprijaznim obnašanji, mislil bi slednji, da ima pred soboj spoštovanja vredno osebo. A bože moj, kako se človek včas var. Prav pravijo, da nij treba dneva nikoli pred nočjo hvaliti, tako tudi teh osob ne, dokler se jih temeljito ne izpozna; nova metla dobro pometa. Polahko, polahko postanejo ti omenjeni ljudje prepredrzni, kakor jež v basni; vedno bolj se stezajo in stezajo, da se naposled jim morajo še celo pravi domačini iz svojiga prava pričeti umikati. Oni hočejo, da mora vse po njih godbi plesati, naj bode mlado ali staro, hči ili oče, prijatelj ili drug, vse, vse se mora po volji teh sukati. Gorje pa njemu ki se predrzne, z lepo ter prijateljsko besedo opominjati, da naj se bolj mirno ter po zdanjim času terjajočem taktu godi; inake bodo nekateri, vsled pomanjkanja sape in potrpežljivosti morali iz plesa istopiti. Te „predrznice“ se potem na vse mogoče, poštene naj več pa nepoštene načine prične preganjati. Ti maščevalci se vsacega še tako ničvrednega pripomočka uslužijo, samo da se „nepokornežem“ škodovati more. Tu se črni in draži, tam obrekuje kar na naj grji način kakor se le more. Je li to pošteno vedenje? Ne! zaničevanja je vredno. Koliko preprirov sovrašstva in nezaupanja ne zatrosijo mej naj

bolj mirne in se ljubeče družine in prijatelje? Kakor besni lev, na vse kraje tekajo in skačejo ter z nesramnimi lažmi v ustih hujskajo in šuntajo; prijatelja proti prijatelju, družino proti družini, obcino proti občini, predpostavljene proti podložnim, samo da svoje zakleto maščevanje izvršijo. Da, to je greh katerega mora Bogo i človečanstvo zaničevati. Da, dostikrat še kacega moža tako preslepijo, da jim bolj veruje, kakor javnej ter obče znanej resnici. Nij zadosti, ko lažejo, da je ta in ta to govoril, še nesramno predrznej se trditi, da je v kak časopis n. p. „Slovenski Narod“ jeden ali drugi dopis pisal, katerega dopisa pa niti nobeden naročnik nij nikdar čital. Sovrašstvo je izgotovljeno, preganjanje se prične, pa morda čisto po nedolžnem. Potem se pa ti mogočnejši proketo hinavsko v pest smejejo. Ah gorje vam, ki veter sejete; ker vihar bodete želi. Kdor je razumel, naj razume in ako sem preveč zadel, kar pa gotovo nijsem učinil, naj me javno po prstih udari; tihotapstvo in pa zavratno govorjenje jaz vedno sovražim. H . . . o.

Občni zbor „dramatičnega društva“
bode v četrtek 11. julija t. l. ob 1/2 7. uri zvečer v dvorani „narodne čitalnice“ v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Ogovor predsednikov.
 2. Poročilo tajnikovo.
 3. Poročilo blagajnikovo.
 4. Volitev predsednika, blagajnika in desetih odbornikov.
 5. Razni predlogi.
- Janko Kersnik, Janez Murnik,
tajnik. predsednik.

Zanimivo

Je v današnjem številki našega časopisa objavljeno naznanilo sreče Samuela Heckscher-ja senr. v Hamburgu. Ta hiša si je s svojim promptnim in tajnim izplačevanjem tu in v okolici dobljenih svet tako dobro ime pridobila, da vsacega uže na tem mestu na njen današnji inserat opozorujemo.

Tuji.

9. julija:

Evropa: Schweiger iz Gorice. — Mosettig iz Trsta. — Prister iz Gradca. — Schachel iz Dunaja. — Knez Windischgrätz iz Štajerja.
Pri Slonu: Visnikar, Furlani iz Bistrice. — Roll, Schneider iz Dunaja.
Pri Malici: Horovitz iz Dunaja. — Kasirnik iz Zagreba. — Kremsir iz Dunaja. — Klemeniewicz iz Gradca. — Kulka iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 10. julija t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 94 kr.; — rož 6 gld. 18 kr.; — ječmen 4 gld. 38 kr.; — oves 3 gld. 41 kr.; — ajda 6 gld. 01 kr.; — prosó 6 gld. 18 kr.; — kuzuza 6 gld. 20 kr.; krompir 100 kilogramov — gl. — kr.; — fižol hektoliter 10 gl. 50 kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — maas — gld. 80 kr.; — špoh frišen — gl. 72 kr.; — špoh povojen — gl. 75 kr.; — jajce po 1 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — toletnine 50 kr.; — svinjsko meso 68 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 10. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	65 gld. 45	61
Enotni drž. dolg v srebru . . .	67	35
Zlata rent . . .	76	—
1860 drž. posojilo . . .	114	50
Akcije narodne banke . . .	841	—
Šreditne akcije . . .	263	25
London . . .	116	—
Napol. . .	9	30
O. kr. cekini . . .	5	12
Srebro . . .	101	40
Državne marke . . .	57	45

Krema in gostilnica

s pristranskimi poslopji, dobro vzdržano barvarijo, vse v najboljšem stanji, lepe njive, gozdi in travniki s fundus instructus, prodaje se iz proste roke zavolj bolehnosti posestnice. Natančneje se izvé pri posestnici gospej

Jozefini Ravnikar

(214) v Moravciah, pošta Moravce.

Razglas.

Vsled določila pravil tukajšnje mestne občine se

- a) račun mestne blagajnice za leto 1877, in
- b) računi šestih v mestnem oskrbljevanji stoječih zavodov za leto 1877 od 15. do 30. julija 1878 v magistratnem ekspeditu v očitni pregled razporežijo, kjer se tudi kakošne opazke o njih v zapisnik sprejemajo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

27. junija 1878.

Wir empfehlen
als Bestes und Preiswürdigstes
geschützt.
Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.
(195—18)

Glavni do-
bitke ev.
450.000
mark.
Naznanilo
sreče.
Dobitke
garantira
država. Prvo
vzdiganje:
18. i 19. julija.
**Vabilo na udeležitev
dobitnih šanc**
velike, od deželne vlade garantovane denarne
loterije, v kateri se mora nad
8 milijonov 800.000 mark
gotovo dobiti.
Dobitki te ugodne denarne loterije, ka-
tera ima po načrtu le 86.000 lozov, so sledeči:

1 dobitke	108 od 3000 mark
ev. 450.000 mark	213 „ 2000 mark
spec. 300.000 mark	1 „ 1400 mark
1 od 150.000 mark	523 „ 1000 mark
1 „ 80.000 mark	848 „ 500 mark
1 „ 60.000 mark	1000 „ 300 mark
3 „ 40.000 mark	75 „ 240 mark
3 „ 30.000 mark	35 „ 200 mark
1 „ 25.000 mark	50 „ 160 mark
5 „ 20.000 mark	27800 „ 142 mark
12 „ 15.000 mark	2900 „ 122 mark
1 „ 12.000 mark	50 „ 120 mark
22 „ 10.000 mark	25 „ 100 mark
1 „ 8.000 mark	4900 „ 94 mark
4 „ 6.000 mark	50 „ 70 mark
62 „ 5.000 mark	2900 „ 66 mark
5 „ 4.000 mark	2900 „ 38 mark

kateri se bodo v malo mesecih v 6 oddelkih
gotovo odločili.
Prvo vzdiganje dobitkov je uradno na
dné 18. in 19. julija t. l.
nastavljeno, ter stane
cel originalni loz le 9 gld. 30 kr. a. v.,
pol original. loza le 4 gld. 65 kr. a. v.,
četrt original. loza le 2 gld. 33 kr. a. v.,
ter te od države garantovane originalne loze
(ne prepovedane promese) proti frankovanej
poslatvi svote tudi v najoddaljeneje kraje
razpošiljam.
Vsak udeleženec dobi zraven originalnega
loza tudi originalni črtaz z državnim grbom
zastonj, ter se mu takej po vzdigovanji do-
bitkov nezahtevano pošlje uradni listek vzdig-
nenih števk.
Izplačevanje in razpošiljanje dobitkov
izvršujem direktno jaz interesentom z najbolj
strogo tajnostjo.
Naročila izvršujejo se najlaglje po
poštnem porzetji.
Naj se tedaj naročila zaupno pošljejo na
Samuel Heckscher senr.,
Banquier und Wechsel-Comptoir
in Hamburg. (213—1)